

DZIENNIK URZĘDOWY WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO

---

w Warszawie dnia 22 Kwietnia 1818 Roku.

Boni civis est, nosse instituta et leges civitatis, usque obtemperare.

OBWIESZCZENIE

Nro 10389. Wydział Skarbowy.

KOMMISSYA WOIEWODZTWA MAZOWIECKIEGO!

Podaje niniejszym do publiczney wiadomości Postanowienie Namie-
stnika Królewskiego w dniu 24 Lutego roku bieżącego zapadłe, a przy
Reskrypcie Kommissyi Rządowey Przychodów i Skarbu dnia 26 Marca
r. b. Nro 4055 nadesłane, przez które pozwolenie Starozakonnym do fa-
brykowania, Szynkowania i Handlu trunków, na rok ieden od 1 Lipca 1818
do tegoż dnia 1819 przedłużone zostało, w słowach iak następuje;

W Jmieniu Najjaśniejszego

A L E X A N D R A I.

Cesarza Wszech Rosyy, Króla Polskiego &c. &c. &c.

N a m i e s t n i k K r ó l e w s k i w R a d z i e S t a n u.

Gdy zamierzone ostateczne Urządzenie stosunków ludu Starozakonnego, dotąd jeszcze skutku wzięść nie mogło, chcąc oraz dać czas właścicielom propinacyi przysposobiema się w taki sposób, aby przez nastąpić mające zupełne usunięcie Starozakonnych od Szyneków i fabrykacyi trunków po wsiach, w dochodach propinacyjnych uszczerbku nie ponieśli, widzimy się powodowani przedłużenia Starozakonnym wolności Szynekowania i fabrykacyi trunków jeszcze na rok jeden, to jest do 1 Lipca 1819 r. a to pod warunkami jakie dawniejszemi ustawami przepisane zostały, które aby iak najściśley zachowane były, uznaliśmy potrzebę ponowić takowe iak następuie.

Artykuł 1. Nie wolno żadnemu Starozakonnemu trudnić się ani handlem, ani szynkiem, ani fabrykacyą trunków, ani aredą lub Subaredą karczemną, tak po wsiach iako i w miastach, czyli to na własny rachunek, czyli iako będącemu w służbie, bez uzyskania konsensu

Art: 2. Jeżeli Starozakonny chce prowadzić kilka z powyżey wyrażonych Procederów, winien za każdy artykuł oddzielnie Opłatę konsensową uścić.

Art: 3. Pod żadnym pozorem nie będą wydawane konsensa na rok 1819 tym starozakonnym, którzy na rok 1817 nie otrzymali konsensu na jeden z zwyczajnych w art: 1 procederów.

Art: 4. Również nie będą wydawane konsensa,

- a) Do Miast w których z mocy Przywileiów tymże służących, albo z innych iakichkolwiek przyczyn lub ustaw, Starozakonni handlem, szynkiem, lub Fabrykacyą trunków dziś się nie trudnią, tam Jm na przyszłość trudnić się tego rodzaju zarobkiem, pod żadnym pozorem, wolno nie będzie.
- b) Do wsiów z których Starozakonni już się wynieśli i w których w roku bieżącym 1817 nie masz już żyda konsensem opatrzonego, na koniec.
- c) Do wsiów mniej iak dziesięć dymów mających i na traktach pocztowych nie położonych.

Art: 5. Chcącym więc starozakonnym mieć Prawo handlowania, szynkowania, arzędowania, subarzędowania lub Fabrykacyi trunków w miejscach powyższym artykułem nie wyłączonych, wolno będzie na rok 18 $\frac{1}{8}$ trudnić się wyżej wzmiankowanemi sposobami zarobków, do czego jednak potrzebna jest dwoiaka kwalifikacya, to jest:

Co do osoby i

Co do miejsca

Co się tycze Osoby, starozakonny obowiązany złożyć konsens z roku 18 $\frac{1}{8}$, bez złożenia którego, na rok 18 $\frac{1}{8}$ konsensu pod żadnym pozorem otrzymać nie może. Co do miejsca winien złożyć zaświadczenie Prezydenta, Burmistrza lub Wójta, że w miejscu do którego konsensu żąda w roku $\frac{1}{8}$ był żyd konsensem opatrzony, prócz tego, zaświadczenie to obejmować powinno.

1. Nazwisko żądającego konsensu.
2. Wiele ma familii lub osób przy nim bawiących się.
3. Czy jedno lub więcej zatrudnień z powyżej wymienionych obrać sobie życzy, w ostatnim zaś razie, z wyszczególnieniem liczby Karczem, Szynków, Browarów i Gorzelnii przez żądającego konsensu arzędować, lub trunkami opatrywać się mianych.
4. Ilość Dymów na wsiach, a ludności po miastach.

Art: 6. Zaświadczenie powyżej wyrażone, winien Kommissarz Obwodowy co do Liczby dymów i ludności, za zgodność z taryffami podatkowemi i Tabellami ludności poświadczyć, lub gdyby mylnie podane były stosownie do tychże poprawić.

Art: 7. Kassyer obwodowy zatrzymawszy zaświadczenie wyżej wymienione niemniej konsens oryginalny z roku 18 $\frac{1}{8}$ który Starozakonny złożyć powinien i bez złożenia którego, pomimo wszelkich zaświadczeń, nowego konsensu otrzymać nie może; wyda żądającemu z księgi konsensowej konsens na rok 18 $\frac{1}{8}$ z wyrażeniem; za jakie artykuły zapłatę uiszcil, a tym samym i wolność trudnienia się niemy uzyskał.

Art: 8. Zapłata za każdy artykuł oddzielnie z Handlu, Fabrykacyi; Szynkowania, arzędów lub subarzędów karczem, stanowi się w sposobie

1. We wsiach lub karczmach na traktach pocztowych położonych, choćby mniej jak dziesięć dymów mających, za każdy artykuł oddzielnie - - - - - zło: 50
2. We wsiach innych wszelkich liczących dymów od 10 do 20 za każdy artykuł oddzielnie - - - - - zło: 50
- od 20 do 40 - - - - - zło: 100
- nad 40 dymów - - - - - zło: 167

3. W miastach i miasteczkach liczących ludności obojey
 p[er]ci do 2000 dusz, za każdy artykuł oddzielnie - zło: 50
 od 2000 do 4000 - - - - - zło: 67
 nad 4000 dusz - - - - - zło: 83

Art: 9 Termin do wykupywania konsensów na rok 18 $\frac{1}{2}$ oznacza się do dnia 1 Lipca r. b. po którym upłynionym, konsensa pod żadnym pozorem wydawane być nie powinny.

Art: 10. Gdyby starozakonny nie opłaciwszy konsensu, trudnił się handlem, szynkiem lub fabrykacją trunków po dzień 1 Lipca r. b. nie tylko on z szynku mezwłocznie ma być wyrzuconym, ale na to właściciel, który mu bez konsensu szynkować i trunki fabrykować dozwolił, do opłacenia podwójnego konsensu za żyda, drogą Exekucyi administracyiney zagniony będzie.

Art: 11. Gdyby starozakonny więcey procederów prowadził, to jest: gdyby więcey karczem, szynków, gorzelni lub browarów trzymał iak w konsensie wyrażono, iako defraudant ulega za karę potrójney opłacie konsensowego, za każdy utajony artykuł oddzielnie. Kommissye Woiewódzkie przez swych podwładnych Oficjalistow iako to; Inspektorów Wydziałowych, Adiunktów przy Kommissarzach obwodowych i Żandarmów ściśle kontrawencyi tych dostrzegać mają, Oficjaliscie zaś odkrywającemu takowe, lub że Żyd wcale bez konsensu szynkiem lub fabrykacją trunków się trudni, zapewnia się iako nadgodę, połowa kar w artykule niniejszym i poprzedniczym 10 zastrzeżonych.

Art: 12 Równey karze potrójney opłaty konsensowego podpadaią, Kassyer Obwodowy:

- a) Za wydanie konsensu na rok 18 $\frac{1}{9}$ nie odebrawszy od Starozakonnego konsensu z roku 18 $\frac{1}{7}$.
- b) Za wydanie konsensu do takiej wsi, w której w roku 18 $\frac{1}{8}$ Żyda konsensem opatrzonemu nie było.

Niemniej Prezydent, Burmistrz lub Wójt:

- c) Za wydanie zaświadczenia na otrzymanie konsensu do takiej wsi, w której Żyda w roku 18 $\frac{1}{8}$ konsensem opatrzonemu już nie było,
- d) Za cierpienie Żyda bez konsensu szynkującego lub trudniącego się fabrykacją trunków, niemniej za cierpienie popełniającego defraudacye w artykule poprzedniczym wymienione, skoro Żyd taki w Obrebie ich Urzędowania dostrzeżonym będzie.

Art: 13. Wtych wsiach do których konsensa na szynk lub fabrykacja trunków na rok 18 $\frac{1}{8}$ do 1 Lipca wykupione nie będą, tam na przyszłość

żadnemu starozakonnemu nie wolno będzie nigdy trudnić się więcej tego rodzaju zarobkami.

Art: 14. Wykonanie niniejszego Postanowienia polecamy Komisssyi Rządowej Przychodów i Skarbu.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Rady Administracyiney dnia 24 Lutego 1818 roku.

(podpisano) ZAIĄCZEK.

Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady,
(podpisano) Kossecki.

Zgodno z oryginałem: Radzca Sekretarz Stanu, Jenerał Brygady,
(podpisano) Kossecki.

Minister Prezydujący w Kommissyi Rządowej Przychodów i Skarbu,
(podpisano) J. Węgliński.

Za zgodność: Sekretarz Jenerał: Kom: Rząd: Prz: i Skarbu,
(podpisano) Kruszyński.

Następnie zaś tak w skutku tego postanowienia iako i Reskryptu cytowanego, Komissysa Woiewódzka zwraca uwagę Obywateli a szczerólniey starozakonnych mieszkanców, na zasady pod iakimi tymże starozakonnym zarobkami powyższemi trudnić się będzie wolno, i iakie w uzyskaniu konsensów formalności zachowane być powinny, a mianowicie:

1. Ze wedle wspomnionego Postanowienia nie będzie się mógł trudnić od dnia 1 Lipca roku przyszłego żaden Zyd ani fabrykacyą, szynkiem lub handlem trunków, ani zarobkiem palarza gorzellanego etc. czyli to na swóy rachunek, czyli iako służący, który nie wykupi konsensu na rok przyszły 18 $\frac{17}{16}$.

2. Do wykupienia konsensów, ci tylko starozakonni mają prawo, którzy w roku zesłym $\frac{17}{8}$ byli opatrzonemi konsensami; ztąd zaś wynika że na rok 1819 większa ilość konsensów wyprzedaną być nie może, iak tylko taka, iaka w roku upłynionym wydaną została.

3. Wszakże gdyby który z starozakonnych opatrzony w roku $\frac{17}{16}$ żądał konsensu na rok 1819 na więcej iak na ieden z procederów, konsens na zarobki takowe wydanym być może, lecz wiednym tylko na wszystkie zarobki exemplarzu, w którym to przypadku w udzielonym konsensie liczba szynków, gorzelnii, browarów etc. na które konsens ma służyć wymienioną będzie.

4. Za każdy osobny sposób zarobkowy i do każdego miejsca, chociaż konsens w jednym exemplarzu wydany będzie, osobna przez uzyskującego tenże konsens starozakonnego, opłata złożona być ma, która to opłata także przez szczegóła w konsensie udzielonym wymienioną będzie.

5. Wysokość opłaty, wskazanie Postanowienie Namiestnika Królewskiego, a konsensa wydawane będą przez Kassy Obwodowe z ksiąg sznurowych wycinane, w którym to celu księgi sznurowe już Kassom Obwodowym przesłane zostały.

6. Czas do wykupienia konsensów oznaczonym jest aż do dnia ostatniego Czerwca r. b. w którym to dniu książki sznurowe zamknięte i do Kommissyi Wojewódzkiej odesłane być mają, a żaden już później konsens wydanym nie będzie.

7. Zadnemu zgłaszającemu się o konsens na rok 1819 Starozakonnemu, Kassy Obwodowe nie przędzey konsens wydać są mocne, aż złoży przepisaną co do swej osoby, iako i miejsca do uzyskania konsensu kwalifikacją.

8. Kwalifikacya ta dopiero wtem czas, będzie uznana za dostateczną, gdy:

a) Złoży oryginalny konsens za Rok upłyniony 1817.

b) Gdy złoży świadectwo Wójta lub Burmistrza na papierze Stemplowym gr: 10 zwyczajnego użycia, dowodzące:

1) Ze jest z osoby i zarobku ten sam, który w roku zeszłym był opatrzony konsensem.

2) Ze na ten sam zarobek na rok przyszły żąda być opatrzony konsensem.

3) Ze w miejscu tém które sobie obiera, był zamieszkały, lub też

4) Ze przed nim żył konsensem opatrzony także w roku upływającym trudni się podobnym zarobkiem. — dalej:

5) Jak wiele ma rodziny lub osób przy nim będących.

6) Czy jedno lub więcej z zarobków i zatrudnień wyrażonych a opłacie podległych sobie obiera — a na koniec:

7) Wiele wieś lub miasto, gdzie zarobki powyższe prowadzić zamysła, zawiera dymów wedle Taryfjy podymnego, lub jaką ludność wedle ksiąg gminnych.

Co wszystko zaświadczenie to iak najjaśniej wyrażać ma, aby z tąd żadna nie zachodziła wątpliwość.

c) Nadto zaświadczenie to nietylko przez Burmistrza lub Wójta podpisane, i pieczęcią ich Urzędu opatrzone, lecz prócz tego przez Kommissarza Obwodowego co do rzetelności i zgodności

1213

ztwierdzone Urzędownie bydź powinno, jeżeli za ważne przez
Kasę Obwodową przyjęte bydź ma.

9. Pod temi iedynie a nie innymi warunkami konsensa Starozakonnym
na zarobki wymienione udzielane będą. Jakie zaś kary na prowadzą-
cych bez konsensu zarobki podobne Starozakonnych, niemniej na Wła-
ścicieli dozwalaających im bez konsensu takowychże zarobków, równie
na Wóytów i Burmistrzów wymierzane będą, Postanowienie Namie-
tnika w art: 10, 11 i 12, wskazuje.

10. Dodać tu tylko Kommissyi Woiewódzkiej potrzeba, co tyle ra-
zy było ogłoszonym, że dla uniknienia wszelkich podeyrzeń i zapewnienia
skutku prawa, żadnemu żydowi, któryby konsensem niebył opatrzo-
nym, nie wolno mieszkać tam, gdzieby się szynk znajdował, ani też pod
żadnym pozorem używać w zastępstwie Chrześcianina, w każdym bowiem
takowym razie, nie tylko żyd jako przestępujący prawo, lecz też i Oby-
watel, niemniej Wóyt, tak iakby żydowi bez konsensu zarobkiem szynku
lub handlu trunkami dozwolił, do kary wskazaney pociąganym będzie.

11. Zeby zaś powyższemu Urządzeniu w całej osnowie zadosyć się
stało, Kommissya Woiewódzka poleca Burmistrzom i Wóytom:

- 1) Aby zaraz po upłynieniu dnia 1go Lipca r. b. wszystkie szynki,
karczmy, gorzelnie i browary nayściśle zrewidowali.
- 2) Aby żydów konsensem nieopatrzonych natychmiast wyrugowali,
i nawet pod żadnym pozorem w gorzelniach, karczmach etc.
przemieszkować nie dozwolali.
- 3) Aby przekraczających w tey mierze Obywateli i Właścicieli bądź
to włości, bądź domów, natychmiast, Kommissyi Woiewódzkiej
dla ukarania ich wedle prawa donosili.
- 4) Za najmniejsze bowiem w tey mierze uchybienie, nietylko karze
ustanowioney ulegną, lecz też Władzy wyższej iako defraudanci
dochodów Skarbowych doniesionemi będą.

12. Zaś Kommissarzy Obwodowych, ich Adjunktów, niemniej Inspe-
ktorów Wydziałowych, Kommissya Woiewódzka iak najmocniey obowiąz-
zuje:

- 1) Aby przy obiazdach swych Obwodów i Wydziałów, niespodziane
przedsiębrali rewizye i nayściśle przestrzegali.
- 2) Zeby żydzi podstępny sposobem konsensów nie uzyskiwali, lub
przeciw prawu zarobkami temi nietrudnili się.
- 3) Aby po 1wszym Lipca r. b. żaden żyd niekonsensjonowany w karcz-
mach, browarach etc. nie przemieszkował, lub mając na ieden
zarobek konsens, drugim bez opłaty nietrudnił się.

- 4) Aby opłata była do miejsca uproporcjonowaną i zastosowaną.
 5) Aby Adjunkci i Inspektorowie na przypadek spostrzeżonych nadużyć lub przekroczeń, niezwłocznie na miejscu indagacyą przedsiębrali, a Kommissarz Obwodowy, aby po odebraniu teyże indagacyi bez zwłocznie rygor i karę Postanowieniem Namiestnika Królewskiego przepisaną wymierzał, i takową wyexekwowawszy do Kassy Woiewódzkiej odsyłał.

13. Lubo zaś zarządzenie to do przestrzegania nadużyć tak Inspektorów, Adjunktów iako i Kommissarza Obwodowego z obowiązkiem, wszelako aby tym byt pewniejszym skutku woli Rządu, Kommissarz Obwodowy obowiązany zostaje nadto po upłynieniu 1go Lipca wysłać Adjunkta lub Delegowanego dla przekonania się, czyli prawu zadasyć się staie, i czyli żydzi fabrykacyą lub innemi zarobkami bez konsensów nie trudnią się, który to Delegowany zaraz do wyrugowania żydów i wyexekwowania kar przez Kommissarza Obwodowego upoważnionym byt ma.

Wreszcie aby to urządzenie wszystkich doszło wiadomości, Burmistrze i Wóyci wszystkich żydów, szynkiem, handlem etc. trunków w gminach ich trudniących się, wezwą i onym takowe urządzenie odczytają, a na znak ogłoszenia, protokół który przez tychże Starozakonnych ma byt ztwierdzony podpisem własnoręcznym, zpiszą, aby żaden z nich niewiadomością zasłaniać się niemógł, a nadto po gminach swych zwykłym sposobem ogłoszą, i że się to stało, przed Kommissarzem Obwodowym udowodnią.

w Warszawie dnia 8 Kwietnia 1818 roku.

VICE-PREZES

P i p n i c k i.

Filipecki, Sekr: Jen:

Sprostowanie omyłki druku.

W zeszłym Nrze 97 Dziennika Woiewódzkiego w wierszu siódmym ostrzeżenia pod numerem 10886 z Wydziału Wojskowego. na pierwszém stronicy zamieszczonego, po wyrazach: „kto zbiega poymał i wysledził“ zamiast periodu sens psującego, powinien byt średnik.